

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center og Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer

Tirsdag den 28. juni 2022 kl. 10-15, mødelokale E041, Fødevarestyrelsen, Glostrup

Deltagere: Axel Kornerup Hansen (formand), Lisbeth E. Knudsen, Christine Nellemann, Jan Lund Ottesen, Erwin Roggen, Birgitte Kousholt, Tom Bengtsen, Sofie Reumert Biering Sørensen, Rasmus Normann Nielsen (ref.), Peter Bie (observatør)

Afbud: Peter Bollen, Louise Stab Bryndum

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Sekretariatet kunne indledningsvis fortælle, at dette bestyrelsesmøde var nummer 50 siden centerets/udvalgets etablering i november 2013.

Herefter blev dagsorden godkendt.

2. Sekretariatet orienterer om emner af relevans for udvalget og 3R-centeret, herunder

a. Målskema 2022

Sekretariatet gav udtryk for, at det generelt ser positivt ud med hensyn til at opnå de opsatte mål for 2022, selvom vi kun er omtrent halvvejs i året. Sekretariatet kunne dog fortælle, at centerets undervisningsmateriale – på trods af promoveringsarbejde i løbet af første halvår af 2022 – ikke bliver bestilt i et tilnærmelsesvist tilfredsstillende omfang. Der er således blot blevet bestilt fire klassesæt indtil videre i 2022. På baggrund heraf besluttedes det, at 3R-centeret skal udvikle et dokument med spørgsmål og svar relateret til forsøgsdyrs- og 3R-området, som kort og overskueligt kan hjælpe skoleelever m.fl. Det diskuteredes, at artikler – som fx artiklen om anvendelsen af dyr i undervisningsøjemed – kan supplere dokumentet.

I forbindelse med diskussionen af målskemaet diskuteredes udvalgets samarbejde med Rådet for Dyreforsøg.

Samarbejdet udvalget og rådet imellem var i øvrigt genstand for en længere diskussion, idet samarbejdet, som først for nyligt har fået en meget konkret form i forbindelse med henvendelserne fra Rådet for Dyreforsøg om konkrete sager, skal finde sin korrekte form.

I samme forbindelse blev det diskuteret, at nogle henvendelser fra Rådet kan resultere i et stort arbejde for udvalget i tidsmæssig henseende, hvorfor sekretariatet vil forsøge at skitsere en model for, hvordan udvalget (medlem/medlemmer) kan honoreres herfor.

b. Artikel om tilladelseskævende undervisning

Sekretariatets udkast til en artikel om forsøgsdyr i undervisningsøjemed blev diskuteret. Enkelte rettelsesforslag blev besluttet, ligesom det besluttedes først at offentliggøre artiklen, når artiklen om anvendelse af dyr til ikke-tilladelseskævende brug også er klar til at blive offentliggjort. Sidstnævnte artikel skal forsøges færdiggjort hurtigst muligt.

c. Ny hjemmeside til Dyreforsøgstilsynet

Sekretariatet kunne oplyse, at man har bistået Dyreforsøgstilsynet med etableringen af en ny hjemmeside, som forventes offentlig tilgængelig efter sommerferien.

Sekretariatet kunne oplyse, at den nye hjemmeside i højere grad end den nuværende vil knyttes sammen med henholdsvis Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer (natud.dk) og Danmarks 3R-Centers (3rcenter.dk).

Bestyrelsen foreslog, at man fra Dyreforsøgstilsynets hjemmeside linkede til EU's side med non technical summaries:

https://webgate.ec.europa.eu/envdataportal/content/alures/section1_number-of-animals.html).

d. Tom opdaterer om aktuelle emner

Tom Bengtsen orienterede om processen i forbindelse med besættelse af bestyrelsesposter for den kommende bestyrelsesperiode (fra 1. januar 2023). I den forbindelse er der aftalt det indledende møde med 3R-centerets nuværende interessenter.

Tom Bengtsen orienterede desuden om, at sekretariatet sender en invitation til Rasmus Prehn, ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, om at mødes, så Danmarks 3R-Center – eller repræsentanter herfra - har mulighed for at fortælle om centerets arbejde.

e. Møde for forskere med EAE forsøg i højeste belastningskategori

Forskerne har tilkendegivet, at de gerne vil bringes sammen – formentlig online – for at holde et møde for at diskutere mulighederne for at forbedre deres respektive modeller i belastningsmæssig henseende. Sekretariatet faciliterer dette.

f. CPH Lufthavn, modtagelse af forsøgsdyr 7. eller 8. september (tentativ dato)

Sekretariatet orienterede om, at besøget i lufthavnen er under planlægning og forventes afviklet i begyndelsen af september.

g. Årsrapport 2022 – hvem kan levere et eksternt bidrag? Skal rapporten stadig trykkes?

Det besluttedes at tilbyde Dako at skrive et indlæg til Danmarks 3R-Centers Årsrapport 2022 for at fortælle om deres arbejde med de 3R'er og anvendelse af *in vitro* metoder i forbindelse med produktion af antistoffer.

Det besluttedes desuden at årsrapporten skal trykkes i et væsentligt lavere antal (ca. 200 styk) fremover for at tage nogle klimamæssige hensyn. Årsrapporten skal uddeles på 3R-symposiet.

3. Nationale og internationale møder og kontakter

Møde-/arrangement-deltagelse siden sidste bestyrelsesmøde:

i. CAMES indvielse maj 2022

Louise Stab Bryndum deltog i indvielsen, men var ikke tilstedeværende på bestyrelsesmødet, hvorfor hun kan informere om CAMES på et kommende bestyrelsesmøde, såfremt hun finder det relevant.

ii. FELASA Marseille juni – opfølgning fra konferencen

Der ytrede generel tilfredshed med årets FELASA. Jan Lund Ottesen kunne fortælle, at et muligt samarbejde europæiske dyrevelfærdsorganer imellem synes under opsejling.

iii. FIN3R launch 3. juni 2022, link: [Videos and presentations: FIN3R](#)

Præsentationerne i forbindelse med indvielsen af det finske 3R-center kan ses ved at følge linket ovenover.

Kommende møder/arrangementer

iv. Miniseminar 1) forsøg med vilde dyr 21. september 2022 og 2) traumeforsøg og "den gode ansøgning" december 2022.

Blot til orientering om arrangementet. Herefter fulgte en diskussion om, ansøgningsprocessen i forbindelse med dyreforsøgstilladelser, som giver mange ansøgere problemer, hvorfor oplægget "den gode ansøgning" giver en god mulighed for at formidle, hvad ansøger skal være opmærksom på.

På det tidligere bestyrelsesmøde blev det besluttet, at dette oplæg bør filmes og lægges på Dyreforsøgstilsynets hjemmeside.

v. ***EUSAAT, Linz, Østrig 26.-28. september***

Sekretariatet orienterede om, at Tom Bengtsen, Louise Stab Bryndum og Sofie Reumert Biering Sørensen fra sekretariatet deltager i EUSAAT.

vi. ***Danske Kræftforskningsdage, 25.-26. august 2022***

Sekretariatet orienterede om, at Danmarks 3R-Center har fået en stand på mødet (udgiftsfrit), hvor sekretariatet får lejlighed til at promovere centerets forskningsmidler.

vii. ***DDD årsmøde, 6.- 8. oktober 2022.***

Danmarks 3R-Center har fået en stand på Dyr lægeforeningens Årsmøde, hvor 3R-centeret har mulighed for at informere om centerets arbejde. På årsmødet skal både Axel Kornerup Hansen og Tom Bengtsen desuden give et oplæg.

For yderligere fremtidige arrangementer se:

<https://norecopa.no/meetings/webinars-and-meetings-calendar>

Udvalget for forsøgsdyr og alternativer

4. DVO-årsmøde 1. juni – status efter mødet

Der var overordnet set tilfredshed med årsmødet på trods af de indledende tekniske problemer, hvorfor det blev foreslået, at man fremover skal overveje at bestille en tekniker, som er tilstede i forbindelse med opstarten af årsmøderne.

Man var desuden overrasket over de meget få initiativer, som var blevet medbragt på årets markedsplads, hvorfor man vil opfordre årsmødets styregruppe til at diskutere, hvorvidt markedspladsen skal bibeholdes og i givet fald gentænkes.

5. Henvendelser fra Rådet til Udvalget

- **Henvendelse fra Rådet til Udvalget vedr. bedøvelse/ikke bedøvelse af nyfødte mus og rotter**

Bestyrelsen diskuterede – bl.a. med input fra Peter Bie (observatør), som netop er en del af Rådet for Dyreforsøg – hvilken information, som bør tilgå udvalget i forbindelse med rådets henvendelser vedr. rådgivning.

Det diskuteredes, at spørgsmålene skal være af generel karakter og dermed være isoleret fra specifikke ansøgninger.

Det blev besluttet, at Louise Stab Bryndum skal fungere som koordinator i forbindelse med fremtidige henvendelser og således koordinere svar med et givent medlem af udvalget.

Besvarelsen fra det nationale udvalg er d. 29. juni afsendt til Dyreforsøgstilsynet.

- **Henvendelse fra Rådet om farvede skjul**

Jan Lund Ottesen, som formanden havde foreslået som udvalgets ekspert på området, informerede om, hvordan han havde grebet processen an. Jan havde således taget kontakt til en ekstern ekspert på området, som havde bistået Jan – og dermed udvalget – med at besvare henvendelsen fra Rådet. Jan påpegede, at forløbet tydeliggjorde behovet for at kunne honorere et sådant arbejde, idet – i dette tilfælde den eksterne ekspert – havde lagt ganske meget tid i arbejdet.

Louise Stab Bryndum og Axel Kornerup Hansen bearbejder materialet og indsætter det i en standardramme for svar, som efterfølgende sendes til kommentering i udvalget.

- **Forslag fra Rådet for Dyreforsøg om procedure for samarbejde med Det Nationale Udvalg vedr. udtalelser**

Intet at bemærke.

13.00-15.00: 3R-centeret

6. Symposium 2022 Status – udkast til program

Programdelen vedr. en forsøgsdyrsfri fremtid blev diskuteret. Det blev besluttet, at Jan Lund Ottesen forhører sig angående en yderligere oplægsholder fra industrien (ud over Jan selv) og Christine Nellemann og Birgitte Kousholt forsøger at finde to oplægsholdere fra universiteterne. Oplægsholderne skal – så vidt muligt - meldes ind til sekretariatet senest 1. september.

Det blev foreslået, at oplægsholderne kan tage udgangspunkt i en titel a la ”Tanker om en forsøgsdyrsfri fremtid”.

7. Business case om fremme af dyrefri modeller – udarbejdelse af visionspapir?

Det blev besluttet at påbegynde arbejdet på at udarbejde et visionspapir, som skal skitsere bestyrelsens tanker om en ønskværdig fremtidig udvikling på forsøgsdyrsområdet.

Det besluttedes, at arbejdet påbegyndes af Tom Bengtsen, Louise Stab Bryndum og Sofie Reumert Biering Sørensen fra sekretariatet.

Sekretariatet kan indlede arbejdet ved at søge information hos institutioner, som allerede *har* etableret såkaldte core-facilities. Det er således interessant at opnå information om argumenterne herfor. Der er desuden relevant information i materiale tilsendt sekretariatet af henholdsvis Christine Nellemann og Jan Lund Ottesen.

Det blev pointeret, at opgaven skal prioriteres højt og forsøges udarbejdet inden udgangen af 2022. Det blev bemærket, at offentliggørelsen af et visionspapir vi fungere som en god afslutning på nærværende bestyrelsesperiode.

Opgaven skal viderebehandles på kommende bestyrelsesmøde – og punktet skal tildeles god tid på mødet.

8. Ideer og inspiration til opfølgning i sekretariatet

(Sekretariatet modtager under dette punkt input fra bestyrelsen til nye projekter eller ideer, vi skal arbejde videre med

Intet at bemærke.

9. Evt.

Jan Lund Ottesen orienterede om, at "The U.S. House of Representatives" I juni måned vedtog lovgivning, der fjerner krav om test i dyr ved udvikling af medicin til patienter ved at åbne op for, at der i stedet kan bruges dyrefri metoder som fx organ-on-a-chip.

<https://news.vin.com/default.aspx?pid=210&Id=10999989>